

Uppdragsgivare Sollentuna kommun BUN
Projektledare Cecilia Johansson
Projektbeteckning
Version 1

2010-10-25
Sida 1 av 24

Dnr.

Slutrapport för Skrivkurs och ordbehandling i år 7

Slutrapport

2010-10-25

Dnr.

Sida 2 av 24

1. Bakgrund	3
2. Projektgenomförande	4
3. Måluppfyllelse	11
3.1 Uppnådda projektmål	
3.2 Kvarstående aktiviteter med aktivitetsplan	15
3.3 Bedömd uppfyllelse av effektmål	15
4. Erfarenheter och förslag till förbättringar av genomfört projektarbete	15
4.1 Framgångsfaktorer	15
5. Överlämning vid projektslut	16
5.1 Mottagare	
5.2 Uppföljning av effektmål	
Bilagor	17
Arbetsplan Mitt namn	
Arbetsplan Reseberättelse	
Arbetsplan Faktatext on något jag kan bra	
Arbetsplan Faktatexter, en sammanfattning	
Arbetsplan Berättelse med bild som underlag (extrauppgift)	
Arbetsplan Tidningstext, källor och källkritik	
Underlag för utvärdering i slöjd	

Sammanfattning

Projektets syfte var att förbereda elever i år 7 för vad som komma skall när det gäller att skriva faktatexter. Fokus har legat på att lära eleverna skriva och bearbeta faktatexter i olika genrer på dator. Eleverna har arbetat en halvklasstimme i veckan i tjugo veckor under läsåret 09/10.

Projektmålen var att förbättra elevernas kunskaper om ordbehandlingsprogrammet Word och utveckla elevernas färdigheter i skrivandets konst genom att träna olika genrer. Varje elev skulle skriva minst fem texter som väl uppfyllde Skolverkets och Helenelundsskolans lokala mål för ämnet svenska. Jag ville också utveckla metoder och engagera fler lärare i elevernas skrivutveckling. Till sist utarbetades en skrivkurs för år 7.

Målen som handlar om elevernas utveckling har uppfyllt på ett mycket bra sätt. Alla elever har skrivit minst fem godkända texter som de har samlat i en digital mapp på skolans intranät. En av klasserna byggde också en webbplats där ett urval av texterna lades upp. Publicerandet av texterna på webben höjde kvaliteten på arbetet ytterligare.

I projektplanen angavs två effektmål. Dels skulle alla vara tillräckligt goda skribenter för att klara de utmaningar som ställs på den i år 8 och år 9 och därmed ska de nå strävansmålen i högre grad än idag. Dels skulle alla lärare i arbetslaget engageras och bli medvetna om vikten av att eleverna utvecklar sitt skrivande.

Det första målet har utan tvekan uppnåtts. Det andra målet har varit svårare att nå. Det är inte så lätt att få tid till detta. Jag hade tänkt engagera lärarna i olika ämnen genom ett konkret samarbete om olika skrivuppgifter i matematik, NO, SO och slöjd. Men tidsbrist och organisatoriska problem gjorde att jag bara samarbetade med SO och slöjd.

Elevernas skriftliga omdömen för våren i år sju visar att alla elever blev godkända och 69 % av eleverna överträffade skolans lokala mål. Sammanlagt 13 elever höjde sitt skriftliga omdöme i svenska mellan sexan och sjuan, 12 av dem var pojkar.

Utvärderingen som genomfördes efter projektets slut visade att eleverna uppskattade undervisningen och att de upplevde den som meningsfull. Samtliga ansåg att de kunde skriva olika faktatexter, kände sig trygga i gruppen och att deras självförtroendet ökade.

1. Bakgrund

I januari år 2009 fattade Sollentunas barn- och ungdomsnämnd beslut om att kommunen ska ha Sveriges bästa skolor. Om resan ska lyckas behöver undervisningen bli så bra att alla elever i Sollentuna lämnar grundskolan som litterata, tänkande människor. Då läser de på åtminstone på nivå 18c i Bo Sundblads läsutvecklingschema och att de kan skriva argumenterande, beskrivande och utredande text.

I Myndigheten för skolutvecklings rapport "Att läsa och skriva forskning och beprövad erfarenhet" beskrivs sambandet mellan läsning och skrivning mycket bra. Där påpekas också vikten av att se och ha en förtroendefull relation till varje barn för att lyckas som pedagog. Att stimulera intresset genom kreativa och meningsfulla skrivuppgifter och datoranvändning är andra faktorer som betonas i rapporten. (s 101 f.f.). Detta har varit utgångspunkterna för mitt arbete.

2. Projektgenomförande

Projektet har genomförts helt enligt projektplanen. Jag har haft skrivarskola i två klasser i år 7 för att förbereda eleverna och ge dem nödvändiga färdigheter i olika genrer. Kursen har pågått i halvklass en timme i veckan under 20 veckor.

Vi har arbetat både mot uppnåendemål och mot Strävansmål enligt lpo 94

Uppnåendemål var:

- Du kan ta egna initiativ till skrivande
- Du kan bearbeta en text till både innehåll och form.
- Du kan dela in en text i stycken och du använder skiljetecken korrekt Du skriver olika sorters texter så att innehållet framgår tydligt med hjälp av dator.

Mål att sträva mot var:

- Du utvecklar din förmåga att använda dator som hjälpmedel
- Du utvecklar din förmåga att skriva texter där du förklarar, och uttrycker tankar och åsikter på ett sätt som är lätt att förstå för en läsare i din egen ålder.
- Du kan bearbeta och förbättra ditt språk.
- Du publicerar dina texter i exempelvis en blogg.

Slutrapport

2010-10-25

Dnr.

Sida 5 av 24

Sammanfattningsvis har det varit viktigt att eleverna blir så säkra skribenter att de äger sina egna texter. Elevens egen röst ska "höras" i texterna. Alla former av plagiat har varit bannlysta.

Eleven har övat på att:

- skriva inledningar och avslutningar
- disponera texten och använda korrekt styckeindelning
- variera språket
- använda och förklara betydelsen av fackord
- göra allmänna och fördjupade beskrivningar
- göra jämförelser och förklara
- dra slutsatser och reflektera
- uttrycka åsikter och argumentera
- Sätta rubriker och underrubriker
- Lägga till bilder och bildtexter
- Använda och hänvisa till källor

Metod

Eleverna har arbetat i datasalen ett lektionspass om 50 minuter i veckan under sammanlagt 20 veckor. Varje elev har fått en digital mapp på intranätet där skrivuppgifterna har samlats. Jag har kunnat gå in i mapparna och göra kommentarer osv. Klasskamraterna har också haft möjlighet att läsa varandras texter i mapparna.

Till varje skrivuppgift fick eleverna en arbetsplan där målen för uppgiften beskrevs. Jag har också angett ett minimiantal ord, oftast 300. Undervisningen har individualiserats genom att jag aktivt har följt varje elevs skrivprocess. Det handlade fr.a. om att läsa elevtexter och att ge tips och synpunkter. Oftast behövde eleven bara en liten puff i rätt riktning, kanske ett inledningsord eller några varianter på bindeord. Eleverna har också hjälpt varandra på samma sätt.

Uppgifter och material

Skrivarskolan (Hydén, Redin och Rundqvist2004, Adastraläromedel AB) har varit det huvudsakliga läromedlet. Ess i svenska 1 (Natur och kultur) har också använts till uppgiften "Mitt namn".

Slutrapport

2010-10-25

Dnr.

Sida 6 av 24

Skrivarskolan är ett utmärkt och lättanvänt läromedel. Eleven får mycket relevant hjälp. Förutom ett exempel på varje texttyp får hon också en faktaruta med genrens utmärkande drag. Boken ger också möjlighet att individualisera undervisningen eftersom en snabb och säker elev utan problem kan arbeta vidare med nya texttyper om han blir klar före sina kamrater.

Under skrivkursen har eleverna fått följande uppgifter:

(Arbetsplaner finns bilagda. Textexempel återfinns på webbplatsen <http://superstarmedia.se>)

Tangentbordsträning: Under de första lektionstillfällena gick vi igenom fingersättning på tangentbordet och sedan fick eleverna träna upp sin förmåga att skriva utan att titta på tangentbordet. Det fanns inte tillräckligt med tid för att eleverna verkligen skulle lära sig detta. Men vissa insåg fördelarna och övade vidare hemma. Det vore bra om eleverna lärde sig detta redan tidigt under sin skolgång.

Mitt namn: En utredande text där eleven tränade på att använda olika typer av källor, föräldrarna skulle intervjuas och statistiksidor på nätet skulle besökas. Eleven fick ett antal frågor om sitt namn att besvara. Det bekanta innehållet, det egna namnet, hjälpte eleven att hitta en bra struktur, samtidigt som en personlig röst kunde bibehållas.

Reseberättelse: Den andra uppgiften blev att skriva en reseberättelse, fortfarande ett personligt innehåll men nu låg utmaningen i att hålla tempus (preteritum) och berätta i kronologisk ordning. Eleverna skulle göra jämförelser sina förväntningar med hur det blev och hon skulle också reflektera över upplevelsen i efterhand. Att variera språket med synonymer och skriva med inlevelse ingick också i uppgiften.

Faktatext om något som jag kan bra blev nästa uppgift. Svårigheten låg i att disponera texten i en inledning, avhandling och avslutning. Dessutom skulle eleven träna på att använda fackord som förklarades, eleven skulle också beskriva olika företeelser och texten skulle ha bilder, bildtexter och underrubriker. Att eleven kunde ämnet ordentligt gjorde det roligare att skriva och lättare att förklara. Respons på texterna introducerades också nu på allvar. Eleverna skulle läsa varandras texter efter en checklista.

Labbrapport: Nästa uppgift innebar början på ett mer ämnesintegrerat skrivande. Eleverna skrev en labbrapport enligt en uppgift i skrivarskolan. Eleverna tränade på att beskriva ett tillvägagångssätt så noga att det kunde upprepas med samma resultat. Begrepp som hypotes, frågeställning resultat och slutsats förklarades. Eftersom eleverna redan hade gjort labbrapporter på NO-lektionerna så upplevde de uppgiften som ganska enkel. I undervisningen kunde jag koncentrera mig på att förklara begreppen ordentligt.

Slutrapport

2010-10-25

Dnr.

Sida 7 av 24

Tidningstext: Sedan var det dags för ett ämnesintegrerat projekt med SO. Vi läste media i samhällskunskap och eleverna fick göra löpsedlar, skriva artiklar och insändare på svenskan. De fick träna på att disponera en artikel, lära sig ord och begrepp som ingress, brödtext och pratminus. Det viktigaste först och vikten av att rubrik och ingress väcker intresse betonades. Vi arbetade också med Layouten. Den färdiga texten skulle vara indelad i spalter, rubriker och ingress var feta etc.

Faktatext om det antika Grekland: I samarbete med SO skulle eleverna använda sina kunskaper i om hur man skriver en faktatext. Eleverna fick välja ämne efter intresse men nu kunde de inte längre falla tillbaka på sin personliga kunskapsbank. Informationen skulle inhämtas från olika källor, företrädesvis fördjupningslitteratur anpassad till åldersgruppen. Och nu fick också vissa elever svårt att styra över sin egen text. Eleverna uppmanades att inte använda ord de inte förstod och bearbeta olika fakta med hjälp av egna ord. Inledning och avslutning skulle vara personlig med ett tydligt "jag" som formulerade och besvarade ett antal relevanta frågor.

Utvärdering i slöjden: Den sista obligatoriska uppgiften innebar ett samarbete med slöjden. Eleverna skrev en utvärdering av ett valfritt arbete i slöjd. Syftet var att träna på att använda termer och begrepp, eleverna skulle återigen träna på att redovisa ett tillvägagångssätt, de skulle reflektera över sitt eget lärande samt skriva en text som även någon som inte var slöjdlärare kunde tycka var rolig att läsa. Projektet kunde också avlasta slöjden lite. Eleverna vill gärna utnyttja lektionstiden till det praktiska arbetet och lärarna kan ha svårt att motivera eleverna till att göra ordentliga genomarbetade utvärderingar trots att det har stor betydelse för betyget i ämnet. Slöjdlärarna hade tagit bilder på elevernas alster under arbetets gång. Bilderna infogades i texten som till sin genre kom att bli beskrivande med fördjupade beskrivningar och förklaringar av olika moment.

Just den här skrivuppgiften blev väldigt lyckad eftersom den så tydligt befann sig inom många skrivovana pojkar "comfort zone" Pojkar som jag hade pressat ur skrivuppgift efter skrivuppgift kastade sig över uppgiften med entusiasm. De använde en massa specifika ord för olika verktyg. De var viktigt att förklara hur man hade gjort och vad som kunde ha gjorts bättre. Skrivlusten och självförtroendet ökade påfallande mycket. En pojke som vanligt vis blev klar med uppgifterna bland de sista i klassen var plötsligt färdig med sin text en hel lektion före sina kamrater och hans text var alldeles utmärkt. Den personligt utformade kaffebrickan var beskriven in i minsta detalj i en väl disponerad text. Jättekul att läsa.

Till dessa sju obligatoriska uppgifter har det tillkommit flera extrauppgifter för de mer skrivovana eleverna.

Att publicera texter på Webben

Under våren 2010 fick den ena av mina 7:or möjlighet att delta i tävlingen Webbstjärnan, arrangerad av .SE (Stiftelsen för internetinfrastruktur) Vi gjorde en webbplats av texterna som klassen arbetat med inom ramen för projektet <http://superstarmedia.se> . Detta blev väldigt lyckat. Vi vann klassen grundskola 6-9 och 10 000 kronor

På sidan sorterades texterna in under genrekategorier och de "taggades" sedan med elevernas namn. Jag lade också upp användare och bestämde vilken status de skulle ha. Alla blev minst redaktörer så de kunde redigera texter och lägga upp bilder. Sedan lade eleverna själva upp texterna som de ville visa från sina digitala mappar.

Till bloggen lade vi också sidorna "Om oss" "Om tävlingsbidraget" och "Våra profiler". Våra profiler är en liten trevlig presentation som eleverna tyckte var rolig att skriva. Alla elever fick sin egen sida.

Webbplatsens effekter på lärandet

Formen som man väljer för att redovisa ett arbete påverkar innehållet på olika sätt. En webbplats kräver att eleven kan och vill publicera det han eller hon skriver och visa upp det för hela världen. Interaktiviteten är en annan viktig faktor. Nedan försöker jag sammanfatta hur webbplatsen påverkade elevernas lärande.

Eleverna vågar visa upp sina texter

Att göra en skrivblogg var min idé. Eleverna fick gilla läget. Jag började med att lägga in en text av varje elev på sidan. Sedan ställde jag eleverna inför fullbordat faktum men tillät givetvis att eleverna tog bort texter som de av olika skäl inte ville publicera.

Efter den inledande chocken vände sig eleverna förbluffande snabbt vid att deras texter kunde läsa av alla i hela världen. Frågan att vilja lägga ut texten försvann helt och hållet. Alla elever hade dock en gräns för hur personliga texter de ville lägga ut. Men i princip allt skolskrivande höll sig väl inom det publicerbara. Tryggheten ökade

Slutrapport

2010-10-25

Dnr.

Sida 9 av 24

markant i hela gruppen. Både högrepresterande och skrivovana elever kunde känna oro inför att visa upp sina texter.

Skrivlust, engagemang och egna initiativ ökade

I och med att texterna skulle visas upp blev det viktigt att man kunde stå för sin text. Texten skulle förstås vara välskriven men i och med att alla klasskamrater hade tillgång till texten blev det också viktigt att texten var intressant och rolig att läsa. Interaktiviteten ökade balansen mellan form och innehåll. Ska texten bara läsas av svenskläraren blir språk och struktur viktigt. Kamraterna hade däremot inga synpunkter på syntax och ordval. De koncentrerade sig istället på innehållet. I alla fall om man får tro kommentarerna som gavs. (se <http://superstarmedia.se>)

Om man hade problem med skrivreglerna så bad man om hjälp, antingen av mig eller av någon säkrare kamrat. Genom att kontrollera texterna hjälpte jag också eleverna. Det visste att om jag hade sagt ok så höll texten för publicering. Datorn gjorde också att det blev lättare och roligare att skriva. Självförtroendet växte när eleverna såg sina fina texter på webben.

Interaktiviteten – ett skrivet samtal

Att ge respons på andras texter är en viktig del av skrivprocessen. Detta arbete blev mycket roligare och enklare när det kunde göras som kommentarer. Eleverna tränades också i hur man agerar etiskt på internet. Vikten av att alltid vara positiv och uppmuntrande när man kommenterade någon annans arbete betonades. Jag hade inte tid att förhandsgranska kommentarerna och det har inte heller behövts. Alla har skött detta exemplariskt och det är väldigt roligt att läsa alla positiva och uppmuntrande ord på sidan. Interaktiviteten bidrog i allra högsta grad till att stärka självförtroende och öka tryggheten i gruppen.

Ett annat viktigt syfte med att träna eleverna på att skriva kommentarer var att metoden blir en komplement till samtalet i klassrummet och därmed ett redskap för lärande och ökad förståelse. Eleverna utvecklade förmågan att reflektera kring och värdera olika texter. Till skillnad från det muntliga samtalet finns kommentarerna kvar. Tankar kan vidareutvecklas och synliggöras för fler, samtidigt som kommentarerna har en karaktär av talspråk som gör genren lätt, snabb och rolig.

Bedömning

Jag har inte bedömt texter på webbplatsen utan det arbetet var redan gjort när texterna väl skulle publiceras. Jag bedömde texterna redan i elevernas digitala

Slutrapport

2010-10-25

Dnr.

Sida 10 av 24

mappar. Men kraven på språk och läsbarhet ökade i samband med webbpubliceringen. Att texter ska hålla för publicering är ett krav för högre betyg i år 9. Nu ställdes kravet redan i år 7. Webbpubliceringen blir i sig ett kvitto på att vi arbetar mot strävansmålen redan i år 7.

Reflektioner kring genus och webbplatsen

Webbplatsen har synliggjort flickornas engagemang. Alla texter har taggats med en namnetikett som blir större ju fler texter eleven lägger ut. Man ser direkt att etikettmolnet domineras av flicknamn. Detta är knappast förvånande. Flickor mellan 14 och 20 år är de som behärskar sociala medier bäst i Sverige enligt forskningen. Några flickor i klassen, tillika säkra skribenter, engagerade sig väldigt mycket i webbplatsen och tävlingen. De hade massor av bra texter att lägga ut och de fixade också sidans utseende. Tjejerna hade ofta tid över på lektionerna eftersom de arbetade snabbt. Nu fick de en utmanande och rolig extrauppgift samtidigt som de lärde sig hur man bygger webbplatser.

Generellt var inte pojkarna lika vana skribenter som flickorna när jag fick klassen i sexan. De skrev kortare texter, de hade större problem med meningsbyggnad och stavade sämre. Tack vare skrivkursen och skrivande på datorn så har pojkarna blivit säkrare och skillnaden mellan pojkar och flickor har minskat.

Pojkarna satsade dock på ett par tre texter som de gjorde riktigt bra. Men vad det gäller att läsa och skriva kommentarer så var pojkarna lika aktiva som flickorna. Pojkarna har skrivit minst lika många kommentarer, med ett lika trevligt innehåll som flickorna. Möjligen upplevdes kommenterandet som kravlöst och lätt. Därmed blev det också roligt.

Det finns en del forskning om dator- och internetanvändning och genus bland ungdomar. Pojkar upplever ofta att de är bättre på datorer än vad de faktiskt är. De är också mer intresserade att lära sig mer om datorer. Ett exempel är att jag hade en datakurs inom ramen för elevens val. Av 41 elever var 39 pojkar och 2 flickor. Med det i åtanke känns det bra att ha hittat en form för lärande som tilltalar flickorna och får dem att våga prova på att bygga en webbplats. Eftersom flickorna känner sig trygga med innehållet på webbplatsen nämligen skoltexter så vågar de ge sig i kast med tekniken. Pojkarna får istället stöd både av datorn och av webbplatsen för att komma igång med sitt skrivande.

3. Måluppfyllelse

3.1 Uppnådda projektmål

Måluppfyllelsen i projektet har varit mycket god. Nedan följer projektmålen som de presenterades i projektplanen med kommentarer om måluppfyllelse. Några citat från utvärderingen finns också med. (Utvärderingsblanketten ligger som bilaga)

Alla elever som ingår i projektet ska utveckla sina färdigheter i skrivandets konst genom att träna olika genrer. Målet har uppfyllts. Jag har gjort en kvalitativ bedömning av samtliga texter och alla elever uppnår målen. När eleverna själva skulle värdera sina kunskaper genom att ta ställning till påståendena: Jag kan skriva en faktatext, en artikel och en utvärdering ansåg *samtliga* elever att påståendena stämde bra. Samtliga elever ansåg också att de hade lärt sig hur man skriver texter i andra ämnen.

Eleverna har alltså uppnått målet men har utvecklingen skett tack vare projektet? Det är inte helt lätt att mäta elevers utveckling inom ramen för ett begränsat projekt som detta. Men jag har jämfört deras skriftliga omdömen mellan våren i sexan och våren i sjuan. Omdömena är utformade enligt följande: + eleven når skolans lokala mål ++ eleven överträffar skolans lokala mål ! eleven har ännu inte uppnått skolans lokala mål.

I slutet av år 6 hade en elev ! i svenska, främst därför att han inte skrev överhuvudtaget. Den eleven skrev sina fem texter och var mycket positiv till projektet i sin utvärdering. (se nedan)

I slutet av år 7, d.v.s. våren 2010, nådde samtliga elever målen och 19 av 25 elever överträffade målen i ena klassen och 17 av 27 elever i den andra. Fem elever, samtliga pojkar, höjde sitt omdöme från + till ++ i den första klassen och 7 elever, 6 pojkar och 1 flicka, höjde sitt omdöme i den andra klassen. Pojkarna förbättrade alltså sina resultat mer än flickorna.

Hypotesen som formulerades i projektplanen att datorn särskilt gynnar skrivovana pojkars skrivutveckling verkar alltså stämma. En pojke skrev i sin utvärdering att: "Det är mycket lättare att skriva på datorn. JAG GILLAR DATORER". Pojken som hade utropstecken i sexan skrev så här i sin utvärdering: "Bra att vi har varit i datasalen mycket. Det har varit kul och jobba när man själv får välja vad man ska jobba med t.ex. nu ska jag göra en faktatext om Partour tycker det har varit ett bra

Slutrapport

2010-10-25

Dnr.

Sida 12 av 24

läsår och kul har det varit.”. Ingen elev försämrade sitt skriftliga omdöme i svenska.

Alla elever ska ha producerat minst fem texter som väl uppfyller både skolverkets och Helenelundsskolans lokala mål i ämnet svenska. Målet är uppfyllt. Samtliga elever har skrivit minst fem texter som uppfyller uppnåendemålen i svenska. Texterna ligger i elevernas digitala mappar. (Group på Thorium: I/budgetlagring/hld/ämnesmappar/svenska/Eken/ 8B respektive 8D)

Förbättra elevernas kunskaper om ordbehandlingsprogrammet Word och lära dem hur man skriver på ett tangentbord. I utvärderingen ansåg de flesta eleverna att det stämmer ganska bra att tangentbordsträningen gjorde dem säkrare på att skriva på dator. Några tycker att det stämmer dåligt. När jag frågade de aktuella eleverna svarade de att de redan kände sig säkra på att skriva på dator. En elev lyfte tangentbordsträningen som speciellt rolig. Han skriver: ”Jag har haft det väldigt skoj med all tangentbordsträning. Jag har lärt mig skriva snabbare och säkrare.” Att skriva på dator upplevdes också mycket positivt. Alla elever tyckte att det var lättare att skriva på dator än för hand. De tyckte också att det var lättare att bearbeta sina texter med hjälp av datorn.

Min slutsats är att tangentbordsträning är bra och en nödvändig färdighet, men den bör sättas in tidigare, redan från år 1 och tränas in under längre tid tills alla elever behärskar tekniken.

Utveckla metoder i skrivundervisning och engagera fler lärare i andra ämnen än svenskan i arbetet. Jag har påbörjat ett metodarbete i skrivundervisning. Metoden är enkel att genomföra. Den utgår ifrån följande fyra punkter:

1. Att skriva sakprosa i olika genrer är en praktisk färdighet som alla kan lära sig att utveckla. Talang behövs inte, men väl tydliga instruktioner och handfasta tips om hur en texttyp är uppbyggd. Eleverna fick arbetsplaner till varje skrivuppgift. Läromedlet Skrivarskolan är också mycket tydligt vad beträffar en genres syfte, målgrupp, stil och form.

2. Individualiserat lärande ökar tryggheten i gruppen som i sin tur underlättar och stimulerar skrivande. I elevutvärderingen upplevs halvklassen som särskilt positiv. Eleverna fick mer tid och hjälp av sin lärare, den mindre gruppen var lugn och trygg. Klassen som publicerade sina texter på en Webbplats uppskattade också all positiv respons som kom från kamrater i form av skrivna kommentarer. Att ha en särskild plats för undervisningen, datasalen, upplevdes också som positivt av eleverna.

3. Datorn är ett verktyg som stimulerar skrivande och höjer kvaliteten på det skrivna. Forskning har redan visat att datorn underlättar skrivandet och både jag och eleverna instämmer. Det är så. Det är enklare att skriva på ett tangentbord. Stavningsprogrammet, synonymordlistan och ordräknaren är andra verktyg som underlättar för eleverna. Att få ihop 200 ord stärker självförtroendet hos de mer osäkra skribenterna. Och de som gärna skriver långa texter lärde sig att redigera och korta ner.

5. Skrivuppgifterna ska upplevas som meningsfulla. En skrivuppgift kan vara meningsfull på olika sätt. Dels kan uppgiften helt enkelt vara rolig, valfria faktatexter upplevdes av de flesta som roliga att skriva. Dels kan en text vara meningsfull om den hjälper en elev att visa upp vad han eller hon faktiskt kan. Samarbetet med Slöjden är ett bra exempel och särskilt lyckat eftersom flera av de skriovana pojkarna är duktiga i slöjd. Att behärska ämnet man skriver om underlättar skrivandet väldigt mycket och därmed stärks självförtroendet hos dem som mest behöver det.

Utarbeta en skrivkurs, lämplig för år 7, som alla svensklärare på skolan sedan kan använda. Skrivkursen finns redovisad under kapitlet Projektgenomförande. Arbetsplaner ligger bilagda.

3.2 Kvarstående aktiviteter med aktivitetsplan

Workshops och studiebesök som inspiration

I projektplanen ville jag anlita ett par professionella skribenter, t.ex. författare och journalister, för att inspirera och få igång eleverna. Detta har inte hunnits med under läsåret men det kommer. Kristina Alexanderson, utbildningsansvarig för Webbstjärnan på .SE kommer att hålla workshops i hur man skriver blogg, i källkritik och i hur man bygger en webbplats med eleverna under en dag.

3.3 Bedömd uppfyllelse av effektmål

I projektplanen angavs två effektmål. Dels skulle alla vara tillräckligt goda skribenter för att klara de utmaningar som ställs på den i år 8 och år 9 och därmed ska de nå strävansmålen i högre grad än idag. Dels skulle alla lärare i arbetslaget engageras och bli medvetna om vikten av att eleverna utvecklar sitt skrivande.

Slutrapport

2010-10-25

Dnr.

Sida 14 av 24

Det första målet har utan tvekan uppnåtts. Texterna i elevernas digitala mappar visar att de har de färdigheter som krävs. Jag kan också se en positiv utveckling på individnivå.

Det andra målet har varit svårare att nå. På ett plan är alla lärare givetvis medvetna om att det är viktigt att utveckla elevers skrivande och de medverkar förstås på olika sätt till elevernas skrivutveckling, men målet att alla lärare skulle ha ett aktivt förhållningssätt kan inte sägas vara uppfyllt inom detta projekt. Det är inte så lätt att få tid till detta. Jag hade tänkt engagera lärarna i olika ämnen genom ett konkret samarbete om olika skrivuppgifter i matte, NO, SO och slöjd. Men tidsbrist och organisatoriska problem gjorde att jag bara samarbetade med SO och slöjd.

Slöjden - ett positivt exempel

Samarbetet med slöjden blev i alla fall riktigt bra. Uppgiften var att skriva en utvärdering av ett valfritt arbete samt infoga bilder som återgav slöjdprocessen. Elevernas lärare i textilslöjd Mary Seger Smedmark hade redan ett färdigt formulär för utvärdering som eleverna skulle följa. I trä- och metallslöjd krävde man inte skriftliga utvärderingar av eleverna i 7:an så jag använde Marys formulär till samtliga elever. Det visade sig fungera utmärkt också för trä- och metallslöjd.

Eleverna fick utföra arbetet i datasalen som vanligt och utvärderingen skulle göras i löpande text med en inledning och en avslutning. Korrekta termer och begrepp skulle användas och förklaras. Eleverna tyckte först att uppgiften var lite tråkig men när de insåg att de sparade tid till det praktiska arbetet på slöjden blev de betydligt mer positiva. Särskilt positiva var pojkarna oavsett vilken slöjdart de hade. De var roligt att se hur flera pojkar som man vanligtvis måste hjälpa och puffa på snabbt satte igång att arbeta. Äntligen fick de skriva om någonting som de behärskade. De kunde förklara begreppen och de tog verkligen ansvar för sitt lärande i slöjd. De visste varför det hade valt olika lösningar och varför vissa saker inte hade fungerat som de hade tänkt sig.

Slöjdlärarna tyckte att eleverna hade gjort mycket bättre utvärderingar än vad de förväntade sig av sjuor. De menar att detta verkligen kommer att hjälpa eleverna till högre betyg i åttan då kraven på utvärderingarna blir mycket högre. Detta exempel ligger alltså helt i linje med det önskade effektmålet.

4. Erfarenheter och förslag till förbättringar av genomfört projektarbete

Metoder, processer och projektorganisation har fungerat mycket bra. Resurser och projektorganisation har också löpt på utan problem med ett viktigt undantag. Svenska som andraspråk deltog inte som det var tänkt. Den gamla svas-läraren slutade och den nya Sara Molin hade fullt upp ändå att komma in i sitt nya jobb. I stället sökte hon egna projektpengar för innevarande år.

4.1. Framgångsfaktorer

Helenelundsskolans biträdande rektor Jan Eriksson träffade en grupp sjuor under läsåret för att prata med dem om vad de tyckte om skolan. Janne frågade dem vad de tyckte var allra roligast i skolan. Representanterna från mina projektklasser svarade att de allra bästa var att skriva med mig i datasalen. Kul, men vad var det som var så roligt? Det var knappast uppgifterna om mitt namn eller om det antika Grekland. Men kanske eleverna uppskattade att känna sig trygga och sedda i skrivsituationen. Detta återkommer i alla fall i utvärderingarna. Även säkra skribenter skriver att projektet förbättrade deras självförtroende. Jag är glad över att mina elever påminde mig om hur viktig känslan av trygghet är i allt skolarbete.

Den viktigaste framgångsfaktorn är alltså att jag och mina elever tillsammans lyckades skapa en lugn och trygg arena där alla vågade skriva och visa upp texter för varandra.

Datorn var en förutsättning för hela projektet. Den gjorde det enklare att skriva och bearbeta texter den upplevs som ett roligt verktyg och den möjliggjorde snabb respons både från mig och kamrater.

Digitala mappar och webbplatsen var också framgångsfaktorer. Dokumentationen av arbete är viktigt. I en digital mapp blev elevernas arbete synligt både för lärare och kamrater. Det blev lättare att ge positiv respons som i sin tur ökade tryggheten och gjorde det roligare att skriva.

5. Överlämning vid projektslut

5.1 Mottagare

Projektrapporten överlämnas till Barn- och ungdomsnämnden i Sollentuna kommun. Skolledningen på Helenelundsskolan informeras också.

5.2 Uppföljning av effektmål

Ingen uppföljning av effektmålen har skett.

Bilagor:

Arbetsplan i svenska "Mitt namn"

Arbetsplan i svenska "Reseberättelse"

Arbetsplan i svenska "Berättelse med en bild som underlag"

Arbetsplan i svenska "Faktatext om något jag kan bra"

Arbetsplan i svenska "Skriva faktatext"

Arbetsplan i svenska "Tidningstext, källor och källkritik"

Arbetsplan i svenska 7B och 7D Mitt namn – vecka 39

Mål

Du tränar på att disponera och skriva en utredande text.
Du kan berätta för dina kamrater om ditt namn.

Material

Ess i Svenska s 146 - 149

Uppgift

Läs s 146 – 147 tyst för dig själv. Skriv sedan en text om minst 200 ord där du berättar om ditt namn. Din text ska vara styckeindelad, ha en inledning, och en avslutning och däremellan svar på frågorna nedan.

Följande frågor kan vara till hjälp i ditt skrivande:

Vad heter du? (Alla förnamn och ditt efternamn)

Vad betyder ditt namn?

Hur vanligt är det?

Finns det något annat intressant om just ditt namn?

Varför fick du ditt namn? Intervjua dina föräldrar.

Tycker du att ditt namn passar dig?

Har du något smeknamn eller öknamn?

Har du alltid känt på samma sätt för ditt namn?

Tycker du om ditt namn eller skulle du vilja heta något annat?

I **läxa** har du att söka fakta på Internet och intervjua dina föräldrar.

Fakta om namn finns t.ex. på hemsidorna www.svenskanamn.se,
www.namnarkivet.se eller www.susning.nu .

Redovisning

Texten "Mitt namn" lämnas in till din lärare.

Arbetsplan i svenska 7B och 7D Reseberättelse – vecka 40

Mål

Du tränar på att skriva en text i preteritum (dåtid) med en kronologisk beskrivning. Du övar på att beskriva vad du tänker och känner och du tränar på att jämföra dina förväntningar med hur det blev.

Material

Skrivarskolan s 16

Uppgift

Läs s 16 - 17 tyst för dig själv. Skriv sedan en reseskildring om minst 200 ord där du berättar om en riktig eller påhittad resa. Utgå från uppgiften på s 17. Din text ska var styckeindlad och disponerad i en kronologisk ordning. Tänk på att VARIERA ditt språk och skriva med INLEVELSE.

När du är klar låter du minst en kamrat läsa och ha synpunkter på din text. Avsluta med att bearbeta din text innan du lämnar in den.

Redovisning

Texten "Reseberättelse" lämnas in till din lärare.

ARBETSPLAN

Ämne: Svenska på halvklasstimmar

Skolår: 7B och 7D

Tidsplan: 47 - 49

Arbetsområde: Berättelse med en bild som underlag

Mål (Lpo94):

- Du kan ta egna initiativ till skrivande.
- Du skriver så att vem som helst förstår det du skriver.
- Du följer en röd tråd, du hoppar inte hit och dit i texten.
- Du är medveten om din stavning.

Mål att sträva mot:

- Du utvecklar din förmåga att skriva bl.a. genom att precisera ordvalet och variera meningsbyggnaden.
- Du utvecklar din förmåga att beskriva människor och miljöer på ett levande sätt.
- Du bearbetar och förbättrar ditt språk.

Arbetssätt:

Du skriver en berättelse med en bild som underlag. Berättelsen skrivs på dator under halvklasstimmar under vecka 47 - 49

Redovisning: Texten läggs i din personliga mapp på skolans intranät och bedöms av din lärare under arbetets gång.

Kravnivåer för arbetsområdet:

+Du uppnår målen ovan.

++ Din text har ett varierat språk. Du skriver med gott flyt. Det är lätt för läsaren att hänga med i din historia. Din tolkning av bilden är självständigt genomförd.

Arbetsplan i svenska 7B och 7D

Faktatext om något jag kan bra vecka 41 och 42

Mål

Du skriver en faktatext.

Din text är indelad i inledning, avhandling och avslutning.

Du tränar på att skriva en text där du förklarar, förtydligar och beskriver något som du kan bättre än din läsare (Cecilia).

Din text har underrubriker och bildtexter.

Material

Skrivarskolan s 28 – 29.

Uppgift

Läs s 28 - 29 tyst för dig själv. Skriv sedan en faktatext om minst 200 ord där du berättar om något som du är bra på. Din text ska innehålla en intresseväckande inledning och en avslutning. Minst två frågor ska ställas i inledningen som sedan besvaras i avslutningen. KÄLLORNA ska också stå i inledningen. Texten ska vara styckeindeldad och innehålla minst tre underrubriker och en bild med bildtext.

Tänk på hur du binder ihop din text med ord som hjälper läsaren. Exempel: t.ex., därför att, beroende på, men, eftersom, för det första, för det andra, för det tredje, både .... och....

Läxa

Om du behöver samla in fakta från böcker eller Internet så gör du det **HEMMA**.

Respons

När du är klar låter du minst en kamrat läsa och ha synpunkter på din text.

Detta kan responspersonen säga om din text:

Det här tycker jag är bra.

Kan du inte ändra på detta? Stämmer det med genren?

Det här förstår jag inte riktigt. Vad menar du?

Det vore kul att veta mer om detta. Kan du utveckla det?

Kan jag sammanfatta vad du har skrivit så här?

Avsluta med att bearbeta din text enligt checklistan som du får av din lärare innan du lämnar in den.

Redovisning

Texten lämnas in till din lärare.

Fördjupning för dig som hinner: Skriv en kronologiskt disponerad faktatext om Egypten enligt instruktionen på s 30 – 31 i skrivarskolan.

ARBETSPLAN

Ämne: Svenska

Skolår: 7

Tidsplan: vecka 39 - 42

Arbetsområde: Skriva faktatext

Mål (Lpo94):

Syfte: Du kommer att lära dig vad en faktatext är och hur den är uppbyggd. Genom att träna på att skriva faktatexter kommer du att få lättare att visa upp dina kunskaper i olika ämnen. I ett första steg tränar du bara på att skriva. I nästa steg ska du också **läsa** faktatexter och formulera egna frågor som du sedan presenterar i olika texter som du skrivit själv.

Arbetssätt: Genomgångar och arbetsuppgifter ur Skrivarskolan. En timme i veckan jobbar vi i halvklass i datasalen.

Projekt: 7B och 7D kommer att fortsätta med sina halvklasser i 10 veckor. Projektet återupptas sedan under vårterminen i 10 veckor till.

Redovisning: Du lämnar in fyra faktatexter för bedömning, en reseskildring, en rapport, en tematiskt faktatext och en kronologisk faktatext. Du ska också ge respons på dina kamraters texter.

ARBETSPLAN

Ämne: Svenska

Skolår: 7

Tidsplan: vecka 5 - 8

Arbetsområde: Tidningstext, källor och källkritik

Mål (Lpo94):

- Du tillägnar dig kunskap om mediers språk och funktion.
- Du läser och förstår olika typer av tidningstext
- Du kan bearbeta en text till både innehåll och form.
- Du skriver olika sorters texter så att innehållet framgår tydligt med hjälp av dator.
- Du utvecklar din förmåga att kritiskt granska och värdera olika källor.

Syfte:

När du läser och skriver tidningstext övar du bl.a. på att:

- Använda citat
- Återge och kommentera andras tankar och åsikter
- Använda och kritiskt granska olika källor
- Berätta levande
- Göra person och miljöbeskrivningar

Material:

Svenska direkt 7 s 240 - 254

Genrekoden, valda delar

Skrivarskolan

Uppgift:

Du skriver två valfria mediatexter t.ex. en löpsedel, ett reportage, en nyhetsartikel, en intervju, en krönika, en reklamannons. Om du vill kan du göra ett nyhetsinslag för TV eller en webbttext.

Redovisning:

Kravnivåer för arbetsområde:

+ Du deltar aktivt i diskussioner och läser olika typer av tidningstext.

Du skriver tidningstexter så att innehållet tydligt framgår och du följer någorlunda skriftspråkets normer.

++ Du ser samband mellan olika tidningars språk och deras funktion.

Du tolkar och värderar olika källor.

Du skriver och bearbetar genretypiska tidningstexter självständigt.

Övrigt:

Klassen har också möjlighet att delta i en tävling om bästa webbsidan *Webbstjärnan*

Slutrapport

2010-10-25

Dnr.

Sida 24 av 24